

Atom Enerjisi sahasında bir Emniyet Kontrolu kurulması hakkındaki Sözleşme ve bu Sözleşme ile ihdas olunan mahkeme ile alâkalı Protokolün ve Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi Sözleşmesi ve Statüsünün tasdiki hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 3 . VI . 1959 - Sayı : 10221)

No.
7300

Kabul tarihi
25 . V . 1959

MADDE 1. — 20 Aralık 1957 tarihinde Paris'te imzalanan:

- a) Atom Enerjisi sahasında bir Emniyet Kontrolu kurulması hakkındaki Sözleşme,
b) Yukarıki bentte mezkûr Sözleşmeye müsteniden ihdas olunan mahkemeye mütaallik Protokol,
c) Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi Sözleşmesi,
d) Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi Statüsü kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı vesikalar ahkâmının gerekli kıldığı tedbirleri tesbit ve ittihaz etmeye İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

'29 Mayıs 1959

ATOM ENERJİSİ SAHASINDA BİR EMNİYET KONTROLÜ KURULMASI HAKKINDA SÖZLEŞME VE BU SÖZLEŞMEYLE TEŞKİL OLUNAN MAHKEME İLE İLGİLİ PROTOKOL

Atom Enerjisi sahasında bir Emniyet Kontrolü kurulması hakkında Sözleşme

Federal Almanya Cumhuriyeti, Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Danimarka Kırallığı, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İrlanda Kırallığı, İzlanda Cumhuriyeti, İtalya Cumhuriyeti, Lüksemburg Grand-Dükalığı, Norveç Cumhuriyeti, Hollanda Kırallığı, Portekiz Cumhuriyeti, Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Kırallığı, İsveç Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri:

Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtına (Aşağıda Teşkilât denecektir) üye Devletlerde atom enerjisinin istihsal ve istimalinin gelişmesini, aralarında işbirliği yaparak ve milli çapta alınan tedbirleri ahenkleştirerek teşvik etmeğe karar vererek,

Teşkilât dâhilinde bu maksatla yapılan müşterek faaliyetin, Avrupa Atom sanayiini sadece sulhçu maksatlarla geliştirmek gayesini güttüğünü ve bu faaliyetin askerî amaçlara yaramaması icabettiğini nazarı itibara alarak;

Teşkilât Konseyinin (Aşağıda Konsey denecektir) 18 Temmuz 1956 tarihli toplantısında bu maksatla milletlerarası bir Emniyet Kontrolü ihdasına karar verdiğini nazarı itibara alarak,

Konsey'in bugün aldığı bir kararla Teşkilât dâhilinde müşterek teşebbüslerle ilgili işleri yürütmekle tavzif edilen bir Avrupa Atom Enerjisi Ajansı (Aşağıda Ajans denecektir) kurduğunu nazarı itibara alarak:

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Kısım - I.

Madde — 1

a) Emniyet Kontrolünün gayesi

(i) Hükümetler veya muhtelif memleket tebaası tarafından, Ajansın gayreti veya yardımı ile kurulan müşterek teşebbüsler faaliyetinin askerî gayelere yönelmemesini,

(ii) İlgili Hükümetlerle akdolan anlaşmalar mucibince, Ajans tarafından veya onun nezareti altında verilen madde, malzeme ve hizmetlerin askerî gayelerle kullanılmamasını temin etmektir.

b) Emniyet Kontrolü, Tarafların talbi üzerine, bütün iki taraflı veya çok taraflı anlaşmalara, veyahut bir Hükümetin müracaatı üzerine bu Hükümetin atom enerjisi sahasındaki bütün faaliyetlerine tatbik olunabilecektir.

Madde — 2

a) Emniyet Kontrolü, yukardaki maksatlarla

(i) Müşterek teşebbüslere veya 1 nci maddenin (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince akdolan bir anlaşma hükmüne giren veya 1 nci maddenin (b) fıkrasına uygun olarak yapılan bir müracaat çerçevesi dâhilindeki teşebbüslere

(ii) Mezkûr teşebbüslerde meydana getirilen veya elde edilen hammaddeleri veya özel bölünebilir maddeleri kullanan tesislere

(iii) 1 nci madde mucibince kontrole tâbi tutulan hammadde veya özel bölünebilir maddelerden meydana getirilen veya elde edilen özel bölünebilir maddeleri kullanan tesislere tatbik olunur.

b) Bununla beraber Ajans İdare Komitesi - aşağıda Komite denilecektir - özel bölünebilir maddelerin işbu Anlaşmaya Taraf Devletler ülkesinden ihracedilmeleri halinde ve eşit bir emniyet kontrolüne tâbi tutulmaları şartıyla emniyet kontrolü tatbikatını kaldırabilir.

Madde — 3.

Ajans, kontrola tâbi bütün teşekkül ve tesisler için 8 nci maddede mezkûr emniyet talimatında tesbit olunan esaslar dairesinde, aşağıdaki vazifeleri iera ve haklardan istifade edecektir:

- a) Atom reaktörleri de dâhil olmak üzere, tesisat ve özel teçhizatın plânlarını, sadece işbu Sözleşmede derpiş olunan kontrola müsaade edeceklerinden emin olmak maksadiyle incelemek
- b) Sadece 1 nci maddede derpiş olunan gayenin tahakkukundan emin olmak maksadiyle, bölünebilir maddelerin kimyevi ayırmasında kullanılacak usulleri tasvibetmek
- c) Teşebbüs veya tesis tarafından kullanılan veya imal edilen hammadde veya özel bölünebilir maddeler miktarının muntazaman kontrolünü kolaylaştırmak üzere iş kayıtlarının tutulmasını ve tetkika hazır bulundurulmasını istemek.
- d) Çalışmalar hakkında terakki raporları talebetmek ve incelemek.

Madde — 4.

a) Kontrola tâbi hammadde ve özel bölünebilir maddelerden imal veya elde edilen özel bölünebilir maddeler, Ajansın kontrolü altında, ve sadece sulhçü maksatlarla, Hükümet veya ilgili Hükümetlerce tâyin edilecek araştırma çalışmalarında veya reaktörlerde kullanılacaktır.

b) İmal veya elde edilen özel bölünebilir maddelerin yukarda belirtilen istimal için lüzumlu miktarı aşan fazlası Ajansın kontrolü altında kalacaktır. Ajans bunların kendi nezdinde veya kendisi tarafından kontrol edilen veya edilebilen bir depoda muhafazasını istiyebilecektir. Sonradan bu özel bölünebilir maddeler talep üzerine ilgililere, gecikmeden, yukarda belirtilen şartlar dâhilinde kullanılmak üzere iade edilecektir.

Madde — 5.

a) Ajans işbu Sözleşmeye Taraf Hükümetler ülkesine, kendisi tarafından ve ilgili Hükümet veya Hükümetlerle bilistişare seçilecek müfettişler göndermek hak ve mesuliyetini haiz olacaktır. Bu müfettişler işbu Sözleşmeden ve Ajansla ilgili Hükümet veya Hükümetler arasında yapılan anlaşmalardan doğan vecibelere riayet edilmesini teminen her zaman, her yere girebilecekler, mesleki icabı kontrole tâbi madde, malzeme ve tesislerle meşgul olan her fertle görüşebilecekler, kontrole tâbi hammaddelerin ve özel bölünebilir maddelerin hesabı için lüzumlu her türlü bilgiye sahibolabilecektir.

b) Mezkûr vecibelere ademiriyet halinde, ajans, durumun düzeltinmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını istiyebilecektir, bu tedbirler mâkul bir müddet zarfında alınmadığı takdirde Ajans aşağıda yazılı tedbirlerden birine veya birçoğuna başvurabilecektir.

(i) Ajans tarafından veya onun nezareti altında temin olunan madde, teçhizat veya hizmetlerin durdurulması veya kesilmesi,

(ii) Ajans tarafından veya onun nezareti altında verilen madde veya malzemenin geri alınması.

Madde — 6.

İşbu Sözleşmeye taraf Hükümetler, 5 nci maddenin (b) fıkrasında derpiş olunan tedbirlerin yürütülmesini 11 nci maddenin (c) fıkrasına uygun olarak Mahkeme Başkanı tarafından verilecek yetkiye uyulmasını ve lüzumu halinde vâkı zararın ihlâli yapanlar tarafından tanzimini talebetmekle görevlidirler.

Kısım - II.

Madde — 7.

İşbu Sözleşmede derpiş olunan kontrol, Ajans dâhilinde vazife gören aşağıdaki organlar tarafından yürütülür.

- (i) İdare Komitesi
- (ii) İşbu Sözleşmeye taraf Hükümetlerin birer temsilcisinden mürekkep Kontrol Bürosu.

Madde — 8.

a) Kontrol Bürosunun yetkileri şunlardır :

(i) Muhtelif tip teşebbüslerin kontrolü için gerekli teknik şartları gösteren emniyet kaidelerini tesbit etmek.

(ii) İlgili Hükümetler arasında akdolunacak anlaşmalara dereolunacak, emniyetle ilgili kaidelerin tatbikatiyle alâkalı hükümleri hazırlamak.

(iii) İşbu Sözleşmeden ve (ii) bendinde derpiş olunan anlaşmalardan doğacak vecibelere riayet edilmesine dikkat etmek,

iv) Kontrolün tatbikatiyle ilgili raporları incelemek ve ihlâl hâsıl olduğu kanaati doğduğunda, durumun düzeltilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını istemek ve icabettiği takdirde, İdare Komitesine alınacak tedbirleri teklif etmek.

b) Kontrol Bürosu, İdare Komitesine, vukuuna kaani bulunduğu ihlâl keyfiyetini bildirir ve muntazaman umumi faaliyeti hakkında mezkûr Komiteye rapor verir.

Madde — 9.

a) Kontrol Bürosu kararları, dahilî nizamnamede aksine hüküm olmadıkça, üyelerin ekseriyeti ile alınır.

b) Kontrol Bürosuna, Kontrol Müdürü, işbu Büronun vazifelerini icra için lüzumlu idarî ve teknik memurlardan müteşekkil milletlerarası personel ve bilhassa beynelmilel müfettişler heyeti yardım eder.

c) Müfettişler ve milletlerarası personel, Ajansa karşı olan mesuliyetleri mahfuz kalmak şartıyla, vazifeleri esnasında muttali olacakları hâdise ve bilgileri, vazifeleri sona erdikten sonra dahi, gizli tutmaya mecburdurlar.

Bunun ihlâli halinde, ihlâli yapan hangi Devletin tebaası olursa olsun, işbu Sözleşmeye dâhil Hükümetler ülkesinde, bu ülkede meslek sırrını faş edenlere verilecek cezalar hakkında tatbik olunan hükümlere göre cezalandırılacaktır.

d) Teşkilât, Ajans veya onun personeli tarafından yapılacak haksız fiillerden doğacak zararın tazmin etmelidir.

Madde — 10.

a) İdare Komitesi, işbu Sözleşmenin tatbikatiyle ilgili ve gerekli bütün kararları alır ve bilhassa

(i) Kontrol Bürosunun bütçesini tasvibeder.

(ii) Emniyet nizamnamelerini tasdik eder.

(iii) İlgili hükümetlerle Konsey tarafından tasdik olunmak şartıyla, anlaşmalar akdeder,

(iv) Lüzumu halinde 5 nci maddenin (b) fıkrasında derpiş olunan tedbirleri alır.

b) Komitenin, işbu Sözleşmenin tatbikatiyle ilgili kararları mevcut ve reye iştirak eden âzalarının ittifakiyle alınır. Bununla beraber işbu maddenin (a) fıkrasının (iv) bendi ile alâkalı kararlar, İdare Komitesi âzalarının üçte iki ekseriyeti ile alınır; oylamaya, ülkesinde ihlâlin vukubulduğu hükümet temsilcisi katılmaz.

Madde — 11.

a) Teftişler, Kontrol Bürosu tarafından verilen ve kontrol edilecek teşebbüsü belirten bir vazife emrine dayanılarak yapılır.

b) İlgili hükümetler, her seferinde kontrolün yapılacağını bildiren bir ihbarname ile haberdar edileceklerdir. Bu ihbarnamede kontrol edilecek tesisler belirtilmiyecektir.

c) İlgili hükümet talebettiği takdirde ve müfettişlerin yapacağı kontrolü geciktirmemesi veya başka bir şekilde onlara mâni olunmaması şartıyla Milletlerarası müfettişlere bu Hükümetin temsilcileri refakat edebilecektir.

d) Beynelmîlel müfettişler 3 nci maddenin (c) fıkrasında sözü edilen hammaddelerin ve özel bölünebilir maddeler mevcudunun ve sarf miktarının kendilerine bildirilmesini istemek ve bunların doğruluğunu kontrol etmekle muvazaftırlar. Bu müfettişler işbu Sözleşme hükümlerinden ve ilgili devlet veya devletlerle yapılan anlaşmalar hükümlerinden doğan vecibelere riayet edilip edilmediğini takdir edeceklerdir. Müfettişler her türlü ihlâl halinden Kontrol Bürosunu haberdar edeceklerdir.

e) Teftişle alâkalı bir tedbirin yürütülmesine muhalefet edildiği takdirde, kontrol Bürosu 12 nci maddede sözü edilen mahkemenin başkanından, mevzuubahis teşebbüse karşı, teftişle ilgili tedbirin yürütülmesini teminen, yetki isteyebilir. Mahkeme başkanı üç günlük bir mühlet içinde karar verir. Bu karar, daha sonradan, 13 nci madde mucibince aynı konuyla ilgili olarak yapılabilecek talepler mevzuunda mahkemenin vereceği karara tesir etmez.

Kısım - III.

Madde. — 12.

a) 7 müstakil hâkimden müteşekkîl bir mahkeme kurulacaktır. Bu hâkimler 5 senelik bir müddet için konsey kararıyla seçilecek veya buna imkân bulunmadığı takdirde işbu sözleşmeye taraf hükümetler tarafından teklif edilecek birer namzet arasından kur'a usulü ile tâyin olunacaktır.

b) Mahkemede, kendisine sunulan uyuşmazlığa taraf olanlardan birinin tebaasına mensup bir hâkim bulunmadığı takdirde, ilgili Hükümet bu uyuşmazlığın görüşülmesinde bulunmak üzere seçeceği bir şahsiyeti mahkemeye gönderebilecektir.

c) Mahkemenin teşekkülü ve hâkimlerin statüsü işbu sözleşmeye ek protokole uygun olarak halolunacaktır.

d) Mahkeme, usulü muhakemesini tâyin edecek ve konseyin tasvibine sunacaktır.

Madde — 13.

a) İşbu sözleşmeye taraf Hükümetler veya bütün ilgili teşebbüsler 12 nci madde mucibince kurulmuş bulunan mahkeme nezdinde, aşağıda mezkûr kararlara itirazda bulunabilirler.

(i) 3 nci maddenin tatbikiyle ilgili olarak alınmış kararlar;

İşbu itirazın tetkik veya kabulü konusunda yapılan müracaata iki aylık bir mühlet içinde cevap verilmemesi, ret kararı mahiyetindedir.

(ii) 5 nci maddenin (b) fıkrasında derpiş olunan tedbir veya tedbirlerin alınmasını âmir bulunan kararlar.

b) Mahkeme, işbu maddenin (a) fıkrasına uygun bir müracaatla karşılaştığında, itiraz edilen kararın işbu sözleşmeye, Emniyet Nizamnamelerine ve 8 nci maddede derpiş olunan anlaşmalara uygun olup olmadığı hususunda karar verebilir. Mahkeme itiraz edilen kararın bu hükümlere aykırı olduğunu müşahade ederse, idare komitesi, mahkeme kararının icabettirdiği tedbirleri almakla mükelleftir.

- e) Mahkeme, itiraz edilen karar dolayısıyla ika olunan zararın tazminini ajansa yükleyebilir.
 d) Ayrıca her teşebbüs, 5 nci maddenin tatbikiyle ilgili olarak yapılan bir teftiş neticesinde ika olunan gayritabiî zararın ajans tarafından tazminine emir vermesini mahkemeden isteyebilir.

Madde — 14

Mahkeme, işbu sözleşme taraflarının karşılıklı rızasıyla kendisine sunulan ve atom enerjisi hasasında teşkilâta üye memleketlerin müşterek faaliyetiyle ilgili diğer her türlü mesele hakkında karar vermeye yetkili olacaktır.

Madde — 15

a) Mahkemeye, 13 nci maddenin (a) fıkrasında derpiş olunan hallerde müracaat, itiraz edilen kararın tebliğinden itibaren iki aylık bir mühlet içinde, veya, diğer hallerde, teşebbüse zarar ika edebilecek olaya teşebbüsçe ittıla kesbedilmesinden itibaren 3 yıllık bir mühlet içinde yapılabilecektir.

b) İşbu maddenin (c) fıkrasında mezkûr hüküm mahfuz kalmak şartıyla, mahkemeye yapılan itiraz kararın intacını tâlik etmez. Bununla beraber, mahkeme, itiraz edilen kararın yürütülmesinin tecilini, şartların zaruri kıldığına kanaat getirdiği takdirde, emredebilir.

c) 5 nci maddenin (b) fıkrasının (ii) bendi mucibince alınan kararlara mahkeme nezdinde yapılan itirazlar, kararın intacını tâlik edici mahiyettedir. Bununla beraber, mahkeme işbu sözleşmeye taraf hükümetlerden birinin talebi üzerine, kararın derhal infazını emredebilir.

Kısım — IV.

Madde — 16.

a) 25 Mart 1957 tarihinde Roma'da imzalanan Andlaşmayla kurulan Avrupa Atom Enerjisi Birliği (EURATOM)un yürürlükte olduğu ülkelerde işbu Sözleşmede derpiş olunan gayelere ulaşmak maksadıyla tatbik edilecek kontrolün, Ajansın vereceği salâhiyetle, (EURATOM)un yetkili organları tarafından, hangi şartlarla yürütüleceğini tesbit etmek üzere Teşkilâta Avrupa Atom Enerjisi Birliği (EURATOM) arasında bir anlaşma imzalanacaktır. Mümkün olduğu kadar az zamanda bir anlaşmaya varılabilmesi için, mezkûr Andlaşmayla teşkiline karar verilen Avrupa Komisyonuna derhal bu yolda teklifler yapılacaktır.

b) Aynı şekilde, Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı ile Teşkilât arasında yapılacak iş birliği şartlarını tesbit etmek üzere bir anlaşma imzalanabilecektir.

Madde — 17.

Birinci maddede sözü edilen askerî gayelerden maksat, özel bölünebilir maddelerin harb silâhlarında kullanılmasıdır. İşbu maddelerin, elektrik ve hararet istihsali veya muharrik kuvvet temini maksadıyla reaktörlerde kullanılması bu anlamın dışında kalmaktadır.

Madde — 18.

a) «Özel bölünebilir madde» tâbirinden; plutanyum 239, uranyum 235 veya 233 halinde zenginleştirilmiş uranyum; yukarıda mezkûr izotopların bir veya birkaçını muhtevi bütün maddeler; ve İdare Komitesinin zaman zaman tâyin edeceği diğer bölünebilir maddeler anlaşılmalıdır. Bununla beraber «Özel bölünebilir madde» terimi, hammaddeler hakkında kullanılmaz.

b) «Zenginleştirilmiş ve uranyum 235 veya 233 haline getirilmiş uranyum» tâbirinden; uranyum 233 veya uranyum 235 veya bu iki izotopun toplamı ile uranyum 238 arasındaki oranın, ta-

bü uranyumda bulunan 235 izotopu ile 238 izotopu arasındaki orandan büyük olmasını sağlayacak miktarda bu iki izotopu havi urayum, anlaşılmalıdır.

c) «Hammadde» tâbirinden, tabiatta bulunan izotopların karışımını havi urayum; U 235 miktarı normalden aşağı olan uranyum; thorium; yukarıda mezkûr maddelerin metal, halita, kimyevi terkip veya konsantre şekilleri; İdare Komitesinin Konsantrasyon Dairesini zaman zaman tesbit edeceği, yukarıda mezkûr maddelerden bir veya birkaçını havi diğer bilûmum maddeler ve İdare Komitesinin zaman zaman tesbit edeceği diğer maddeler anlaşılmalıdır.

d) «Madde» tâbirinden, hammadde ve özel bölünebilir madde anlaşılmalıdır.

Madde — 19.

a) İşbu Sözleşmeyi imzalamayan ve Teşkilâta üye veya şerik olan bütün hükümetler, Ajansa dâhil olmak ve Teşkilât Genel Sekreterliğine bildirmek şartıyla Sözleşmeye iştirak edebilirler.

b) İşbu Sözleşmeyi imzalamayan diğer memleket hükümetleri, Ajansa dâhil olmak, Teşkilât Genel Sekreterliğine bildirmek ve Teşkilât üyeleri tarafından da ittifakla tasvibedilmek şartıyla Sözleşmeye katılabilirler. Katılma, bu tasvip kararı tarihinden itibaren mer'î olacaktır.

Madde — 20.

İşbu Sözleşmeye taraf olan her Hükümet, Sözleşmenin tatbikatına, Teşkilât Genel Sekreterliğine bir yıl evvelden haber vermek şartıyla, kendi bakımından son verebilecektir. İşbu keyfiyet, Ajans tarafından veya onun nezareti altında daha evvelce bu Hükümete verilmiş olan maddelere tatbik edilen kontrole son vermiyecektir.

Madde — 21.

a) İşbu Sözleşme tasdik olunacaktır. Tasdiknameler Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi olunacaktır.

b) İşbu Sözleşme, mûmzilerden en az 10 unun, tasdiknamelerini tevdi ettikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Tasdiknamesini daha sonra tevdi edecek olan her mûmzi için, işbu Sözleşme tasdiknamenin tevdi tarihinde yürürlüğe girecektir.

c) Bununla beraber, işbu Sözleşmenin Avrupa Atom Enerjisi Birliğine (EURATOM) dâhil memleketler ülkelerinde tatbikatı 16 ncı maddenin (a) fıkrasında derpiş olunan Anlaşmanın akdine bağlı olacaktır. Ancak bu hüküm mezkûr Anlaşmayla tesbit olunacak şartlara aykırı olmamak şartıyla müşterek teşebbüslere dâhil tesislere tatbik olunmayacaktır.

Madde — 22

Teşkilât Genel Sekreteri işbu Sözleşmeye taraf Hükümetlere, tasdik veya katılma vesikalarını alındığını bildirecektir. Genel Sekreter Hükümetlere işbu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihi de tebliğ edecektir.

EK

Birinci madde ile ilgili tefsir

Birinci maddenin (a) fıkrasının (ii) bendinde mezkûr «Ajans tarafından veya onun nezareti altında verilen hizmetler» den maksat ilgili Hükümetle akdolunacak bir özel anlaşma neticesinde bir memlekete yapılabilecek hususi bir yardımdır ve 2 nci maddenin tatbikat sahasını, takip hakkı vermek suretiyle, müşterek teşebbüslerde çalışmış kişilerin faaliyetini veya bu teşebbüslere katı-

lanların elde ettikleri bilgilerin kullanılmasını kontrol etme hakkı tanıyarak, tevsi etmez.

Usulüne uygun, salâhiyeti haiz, aşağıda imzaları bulunan murahhaslar işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Paris'te, 20 Aralık 1957 tarihinde Fransız, İngiliz, Alman, İtalyan ve Hollanda dillerinde, Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtı Genel Sekreterliğine tevdi olunmak ve bu makamea bütün münzilere aslına uygun ve tasdik edilmiş kopyaları dağıtılmak üzere tek nüsha halinde hazırlanmıştır.

ATOM ENERJİSİ SAHASINDA EMNİYET KONTROLÜ KURULMASI HAKKINDAKİ SÖZLEŞME GEREĞİNCE MUHDES MAHKEME İLE İLGİLİ PROTOKOL

Bugün imzalanan Atom Enerjisi sahasında Emniyet Kontrolü ihdasına dair Sözleşmeye - aşağıda sadece Sözleşme denecektir - Taraf Hükümetler.

Sözleşmenin 12 nci maddesine uygun olarak mezkûr madde ile ihdas edilen Mahkemenin teşkili ve Hâkimler Statüsünün tanzimi maksadiyle

Sözleşmeye ekli olarak aşağıdaki hükümler hususunda mutabakata varmışlardır :

Madde — 1.

Sözleşmenin 12 nci maddesinin (a) fıkrası ile kurulan Mahkeme, vazifelerini Sözleşme ve işbu Protokol ahkâmına uygun olarak yerine getirir.

Madde — 2.

a) Sözleşmenin 12 nci maddesinin (a) fıkrasında derpiş olunan hâkimlerin seçimi, Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra 6 aylık bir müddet içinde yapılacaktır; daha sonraki seçimler vazifenin münhal olduğu andan itibaren 6 ay içinde yapılacaktır.

b) Boşalan vazifelere tâyin, ilk seçimde takibedilen usulle ve vazifenin geri kalan mühleti için yapılır.

Madde — 3.

a) Hâkimler, tamamen müstakil oldukları kanaati hâsıl olan, memleketlerinde en yüksek adli vazifelerde bulunabilmek için gerekli şartları haiz veya hukuk âleminin salâhiyetli şahsiyetleri arasından seçilecektir.

b) Hâkimler, daha evvel Taraflardan birinin temsilcisi, müşaviri veya avukatı olarak, millî veya beynelmilel bir mahkemenin, bir tahkikat komisyonunun âzası olarak, veya diğer her hangi bir sıfatla müdahale ettikleri bir meselenin işbu Mahkemede halline iştirak edemezler. Tereddüt halinde, kararı Mahkeme verir.

c) Mahkemede bir Devletin birden fazla âzası bulunamaz.

Madde — 4.

a) Hâkimler, resmî vazifeleri dolayısıyla yaptıkları fiiller dolayısıyla kazai masuniyetten istifade ederler.

Bu masuniyetten vazifeleri sona erdikten sonra da müstefidolurlar. Mahkeme bu masuniyeti kaldırabilir.

b) Hâkimler vazifelerinden seçilmeleri için gerekli olan vasıfları kaybettikleri veya vazifeleri icabından olan mükellefiyetlere riayet etmedikleri hususunda diğer hâkimlerin ittifakla verecekleri kararlarla uzaklaştırılabilirler.

c) İlgili hâkim işbu maddede mezkûr görüşmeler ve karara katılmaz.

Madde -- 5.

- a) Mahkeme, Başkanını seçer.
- b) Mahkeme, zabıt kâtibini seçer.

Madde - 6.

Hâkimlerin ücretleri ile ilgili kaideler Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı (aşağıda sadece Teşkilât denecektir) Konsey tarafından tesbit edilir.

Madde --- 7.

- a) Mahkeme lüzumu halinde Başkan tarafından içtimaa çağrılır.
- b) Mahkeme Teşkilât merkezinde toplanır.
- c) Başkan, Mahkeme görüşmelerinde başkanlık eder. Mâni halinde veya Başkan taraflardan birinin tebaası olduğu takdirde, en yaşlı âza başkanlık yapar.

Madde — 8.

- a) Mahkeme kararlarının muteber olabilmesi için en az 5 hâkimin hazır olması lâzımdır.
- b) Mahkemenin bütün kararları mevcut hâkimlerin çoğunluğu ile alınır.
- c) Reyler eşit şekilde dağıldığı takdirde Başkanın veya onun yerini alanın bulunduğu taraf üstündür.

Madde --- 9.

- a) Celseler, aksine mahkemece re'sen veya tarafların talebi üzerine karar alınmadığı takdirde alenîdir.
- b) Kararlar gizli alınır. Kararlar esbabı mucibeli olacak ve kararı veren hâkimlerin isimleri belirtilecektir.

Madde -- 10.

- a) Üye Devletler ve Teşkilât, Mahkeme nezdinde her seferinde tâyin olunacak bir temsilci tarafından temsil olunurlar.
Mahkeme önünde temsileye müşavir veya avukatlar refakat edebilirler.
- b) Diğer taraflar, üye memleketler mahkemelerinden birinde dâva ikame etmeye yetkili şahıslar tarafından temsil olunabilirler.
- c) Mezkûr temsilci, müşavir ve avukatlar işbu maddede derpiş olunan vazifelerin ifası ile alâkalı olarak söyledikleri sözler ve yazdıkları yazılar dolayısıyla adli masuniyetten istifade ederler. Ayrıca evrak dokunulmazlığından ve Mahkeme Merkezi ile ikametgâhları arasında seyahat serbestisinden istifade ederler.
- d) Bu dokunulmazlıklar mezkûr şahıslara, sadece adaletin iyi şekilde tevziini teminen ve vazifelerinin icabettirdiği nispette tanınmıştır. Mahkeme, adaletin iyi şekilde tevziine aykırı olmadığı kanaatinde bulunduğu takdirde masuniyeti kaldırabilir.
- e) Mahkeme, nezdine gönderilen müşavir ve avukatlara karşı, Usul Nizamnamesinde tâyin olunacak şartlar dâhilinde, bu konuda mahkemelere normal olarak tanınan salâhiyetlerden istifade eder.

Madde — 11.

a) Usul Nizamnamesinde tâyin olunacak şartlar dâhilinde şahit ve eksperler dinlenebilecektir.

b) Şahit ve eksperler ya Usul Nizamnamesinde belirtilecek şartlar dairesinde yemin teklif edilerek veya şahit veya eksperin tebaası bulunduğu memleket kanunlarında derpiş olunan usul ve tarzda dinlenebilirler.

Madde — 12.

a) Mahkeme, şahit veya eksperin ikamet ettiği yerdeki adli makam tarafından dinlenilmesini isteyebilir.

b) Bu talep, ilgili Hükümete bildirilerek o da işi yetkili adli makama intikal ettirecektir.

Madde — 13.

a) Bir şahit veya eksper tarafından Mahkeme huzurunda edilen yemine aykırı hareket edildiği takdirde, bu, Mahkemenin içtima ettiği memleketin bir hukuk mahkemesinde yapılmış bir ihlâl mahiyetinde telâkki edilecektir.

b) Böyle bir ihlâl, 12 nci maddede derpiş edildiği gibi, bir millî adli makam karşısında bir şahidin veya eksperin dinlenmesi esnasında vukubulursa, bu makamın millî kanunları tatbik edilir.

Madde — 14.

Mahkeme, masraflarının miktar ve dağıtım şeklini tesbit eder.

Madde — 15.

Mahkemenin faaliyeti ile alâkalı masraflar Teşkilât bütçesine konulur.

Usulüne uygun, salâhiyeti haiz aşağıda imzaları bulunan murahhaslar işbu Protokolü imzalamışlardır.

Paris'te 20 Aralık 1957 tarihinde Fransız, İngiliz, Alman, İtalyan ve Holânda dillerinde, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi olunmak ve bu makameca bütün mümzilere aslına uygun ve tasdik edilmiş kopyaları dağıtılmak üzere tek nüsha halinde hazırlanmıştır.

RADYOAKTİF YAKITLAR KİMYEVİ AYIRMA AVRUPA ŞİRKETİ SÖZLEŞMESİ (EUROCHEMIC)

Federal Almanya Cumhuriyeti, Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Danimarka Kırallığı, Fransa Cumhuriyeti, İtalya Cumhuriyeti, Norveç Kırallığı, Holânda Kırallığı, Portekiz Cumhuriyeti, İsveç Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri ;

Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Konseyinin, 18 Temmuz 1956 tarihinde aldığı bir kararla, radyoaktif yakıtların kimyevi ayırmasını yapacak, müşterek bir tesis kurulmasıyla ilgilenen, Teşkilât üyesi bâzı memleketlerden müteşekkil bir etüd sendikası kurduğunu nazarı itibara alarak ;

İşbu etüd sendikası tarafından yapılan çalışma esasları dairesinde, ve Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti, Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti, Belçika Kırallığı Hükümeti, Danimarka Kırallığı Hükümeti, Paris Atom Enerjisi Komisyonu, Roma Nükleer Araştırmalar Millî Komitesi,

Norveç Kırallığı Hükümeti, Holânda Kırallığı Hükümeti, Lizbon Nükleer Enerji Juntası, Stockholm Aktiebolaget Atomenergy, İsviçre Konfederasyonu Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin aralarında, «Radyoaktif Yakıtlar Avrupa Kimyevi Ayırma Şirketi (EUROCHEMIC)» unvanı altında bir müşterek teşebbüs ihdasına karar verdiklerini nazarı itibara alarak;

İşbu Şirketin gerek kuruluşu gerekse de gayesi itibariyle milletlerarası bir vasıt taşıdığını ve iştirak eden memleketlerin menfaatlerine uygun olduğunu nazarı itibara alarak;

Bu Şirket gayesinin, radyoaktif yakıtların kimyevi ayırmasıyla ilgili her türlü sanayi ve araştırma faaliyeti ile ve işbu ayırma sonunda elde edilecek maddelerin kullanılmasıyla iştigal etmek, bu sahada mütihassıs yetiştirilmesine yardım etmek ve bu şekilde Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtına üye memleketlerde Atom Enerjisinin barışçı gayelerle istihsal ve istimalinin gelişmesini teşvik etmek olduğunu, bu maksatla Şirketin 1961 yılından önce radyoaktif yakıtların kimyevi ayırmasını yapacak bir fabrika ile bir araştırma lâboratuvarı kurup işleteceğini nazarı itibara alarak;

Bu şartlar dâhilinde, Şirkete gerekli yardımı yapmaya istekli olarak,

Şirketin kuruluş ve faaliyetinin iştirak eden Hükümetler tarafından, sonradan kurulacak diğer müşterek teşebbüslere emsal teşkil etmemesi kaydıyla, alınacak özel tedbirlerle kolaylaştırılması lüzumunu tanıyarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır

Kısım - I.

Madde — 1.

a) «Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi (EUROCHEMIC)» unvanı altında bir müşterek teşebbüs kurulacaktır, (Bundan böyle «Şirket» diye anılacak)

b) Şirket, işbu Sözleşmeye ek Statü hükümlerine göre (Bundan böyle «Statü» diye anılacak), Statünün imzasını mütaakıp, işbu Sözleşme yürürlüğe girer girmez kurulmuş olacaktır.

Madde — 2.

a) Şirket, işbu Sözleşme, Statü ve yardımcı mahiyette olmak üzere, Sözleşme veya Statüde aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Şirket merkezinin bulunduğu Devlet kanunlarına göre idare olunacaktır.

b) Şirket, hükmi şahsiyeti haiz olacaktır. Gayesine uygun olarak her türlü muameleyi icra edebilecek, akit yapabilecek, menkul veya gayrimenkul alıp satabilecek ve dâvalarda taraf olabilecektir.

c) Şirket tesislerinin kurulması için lüzumlu gayrimenkul satınalmalarında, üye hükümetler millî mevzuatına uygun olarak, âmme menfaatini hadim teşekkül vasfı tanınmıştır. Uzlaşma olmadığı takdirde bu gibi satınalmaların yapılmasını teminen, alâkalı hükümet, millî mevzuata uygun olarak âmme menfaati kaydıyla istimplâk yapabilecektir.

Madde — 3.

İşbu Sözleşmeye Taraf Hükümetler, Şirket gayelerine uygun olarak yapılan muamelâtı teshil maksadiyle ve bilhassa kimyevi ayırmaya tâbi tutulmuş yakıtlarla, bunlardan elde edilen maddeler mevzuunda, yetkileri dâhilindeki lüzumlu tedbirleri alacaklardır.

Madde — 4.

a) İşbu Sözleşme hükümleri, Avrupa Atom Enerjisi Birliğini (EURATOM) ihdas eden ve Roma'da 25 Mart 1957 tarihinde imzalanan Andlaşmadan doğan hak ve vecibelere tesir icra etmez.

b) Avrupa Atom Enerjisi Birliğine (EURATOM) üye olmayan memleketlerden gelen veya işbu memleketlere ihraç edilen hammaddeler veya özel bölünebilir maddelerle ilgili akıtlar mezkûr Anlaşmanın 75 nci maddesinde derpiş olunan istisnalardan istifade ederler.

Madde — 5.

Atom Enerjisi sahasında bir Emniyet Kontrolü ihdasına dair 20 Aralık 1957 tarihli Sözleşme ile derpiş olunan Emniyet Kontrolü, Şirketin faaliyet ve imalâtına tatbik edilecek ve işbu Sözleşmeye ve mezkûr Sözleşmenin 16 nci maddesinin (a) fıkrasında derpiş olunan Anlaşmaya göre yürütülecektir.

Madde — 6.

a) Şirketin tesis ve arşivleri dokunulmazlıktan istifade edecektir. Şirketin mal ve alacakları ve Şirkete gönderilen malzeme ile Şirket tarafından mahalline sevk edilen malzeme her türlü idari el koyma, istimlâk ve müsadere den muaf tutulacaktır.

b) Şirketin mal ve alacakları mahkeme kararı olmaksızın haczedilemeyecek veya icra takibine mevzu teşkil etmeyecektir. Her halükârda Şirketin tesisleri ve faaliyeti için lüzumlu malzeme haczedilemez veya icra takibine mevzu teşkil edemez.

c) İşbu madde hükümleri, Şirket merkezinin bulunduğu Devlet ve tesis veya arşivlerinin bulunduğu diğer memleket yetkili makamlarının kendi toprakları dâhilinde, mahkeme kararlarının veya âmme sıhhatinin mufazası ve kazaların önlenmesi ile ilgili kaidelerin yürütülmesini teminen, Şirketin tesis veya arşivlerine girmelerine mâni olmaz.

Madde — 7.

a) Şirket, merkezinin bulunduğu Devlet ülkesinde teşekkülü, sermayesinin kaydı veya teza-yüdü, iştirak hisseleri ve bunlarla alakalı olarak Şirket merkezinin bulunduğu Devlet ülkesinde vâkı diğer muamelât dolayısıyla, bütün malî ve benzeri vergi ve resimlerden muaf olacaktır. Şirket, aynı şekilde, feshi ve hesaplarının tasfiyesi münasebetiyle her türlü vergi ve resimden muaf olacaktır.

b) Şirket, merkezinin bulunduğu Devlet ülkesinde ve tesislerinin bulunduğu diğer memleketlerde gayrimenkul satın alınması dolayısıyla imkâl vergi ve resimlerinden ve her türlü kayıt ve tescil harçlarından muaf olacaktır.

c) Şirket, merkezinin bulunduğu Devlet ülkesinde, kendisine, mallarına, alacak ve gelirlerine tatbik olunabilecek her türlü Vasıtasız Vergilerden muaf olacaktır.

d) Şirket merkezinin bulunduğu Devlet ülkesinde, kendi faaliyetine benzer çalışmalarda bulunan diğer şirketlere tatbik olunmayan ve sermaye üzerinden alınan özel bir pay veya vergi gibi her türlü istisnayı ve tefrik yaratıcı vergilerden muaf olacaktır.

e) İşbu maddede derpiş olunan muafiyet, âmme hizmetleri karşılığı alınan vergi ve resimlere şâmil değildir.

Madde — 8.

a) Şirket tesisleri ve bunların faaliyeti için lüzumlu hammadde, teçhizat ve ilmî ve teknik malzeme 9 ncu madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bütün Gümrük vergilerinden ve buna mümasil her türlü resimden ve bütün ithal tabiiyetlerinden muaf olacaktır.

b) Bu şekilde ithal olunan malzeme, o memleket ülkesinde işbu memleket Hükümetiyle mutabakata varılmadan satılamıyacaktır.

c) Şirkete gönderilen bölünebilir maddeler ve şirket tarafından imal veya elde edilerek işbu Sözleşmeye taraf ve hisse senedi sahibi Hükümet ülkesine veya bir vatandaşı Şirket hissesine sahip memlekete gönderilen maddeler (Bundan böyle «Üye memleketler» diye anılacak), ithal

veya ihraçların da bütün Gümrük vergilerinden veya mümasil resimlerden ve her türlü tahdit-ten muaf tutulacaktır.

Madde — 9.

a) Şirket, gayesine uygun faaliyeti sırasında Avrupa Tediye Birliği kurulmasına dair 19 Eylül 1950 tarihli Anlaşmaya taraf Devletlerin ve işbu Sözleşmeye taraf diğer memleketlerin parasını iktisadedebilecek, yedinde bulundurabilecek ve kullanabilecektir. Lüzumu halinde işbu Sözleşmeye taraf Hükümetler, şirkete, yürürlükte olan Anlaşma ve nizamnamelerde derpiş olunan usuller dairesinde gerekli müsaadeyi vereceklerdir.

b) İşbu Sözleşmeye taraf Hükümetler, Şirkete, imkânı olduğu kadar serbest bir şekilde, işbu maddenin (a) fıkrasında derpiş olunmayan paraları iktisabetmek, yedinde bulundurmak ve kullanmak hususunda gerekli müsaadeyi vereceklerdir.

Madde — 10.

a) Şirket hiçbir tahdit ve mâni ile karşılaşmadan, üye memleketler vatandaşı teknik personel, memur ve işçileri kullanabilecektir.

b) Bu meyanda, şirket merkezinin bulunduğu Devlet, âmme huzuru, âmme emniyet ve sıhhatle ilgili istisnalar mahfuz kalmak şartıyla, muhaceret ve yabancıların tescilleriyle ilgili hükümlerini, diğer üye memleketler vatandaşı müttehassıslarını istihdamına ve yurtlarına dönmelelerine mâni olmayacak şekilde tatbik edecektir.

c) Şirket tarafından istihdam olunan personel

i) Son ikametgâhlarından veya vatandaşı buldukları memlekette, vazifeye ilk başladıkları sırada, ev eşyaları ile zâti eşyalarını muafen ithal edebilmek ve vazifeleri bittiğinde bunları muafen ihracedebilmek hakkından istifade edecektir. Her iki halde de kanununun tatbik edildiği Hükümet tarafından lüzumlu görülecek şerait mahfuz kalacaktır.

(ii) Son ikametgâhlarında veya vatandaşı buldukları memlekette, işbu memleket piyasasından satınaldıkları ve şahsi işlerinde kullanacakları otomobillerini muafen ithal ve ihracetmek hakkından istifade edeceklerdir. Her iki halde de ilgili Hükümet tarafından lüzumlu görülecek şerait mahfuz kalacaktır.

Kısım — II.

Madde - 11.

a) Şirket, her yıl üye memleketler Hükümetlerine, şirketin gelişmesi ve malî durumu hakkında rapor verecektir.

b) Şirket raporları, Avrupa Atom Enerjisi Ajansı İdareciler Meclisinin, üye memleketler Hükümetleri temsilcilerinden mürekkep Özel Grupuna sunulacaktır. (Bundan böyle «Özel Grup» diye anılacak).

Madde — 12.

a) Özel Grup, Şirket faaliyetinin, işbu Sözleşmeye taraf Hükümetleri müştereken alâkadar eden mesclerini tetkik edecek ve bu yolda lüzumlu göreceği tedbirleri teklif edecektir.

b) Şirket merkezinin bulunduğu Devlette veya diğer bir üye memlekette kanuni hükümlerin tatbikinin, Şirket gayesine giren faaliyetlerin yürütülmesi hususunda güçlükler çıkardığı fark edilirse Özel Grup zorlukların işbu Sözleşme hükümleri ruhuna uygun olarak halledilmesine mâ-tuf tedbirleri teklif edecektir.

c) İşbu madde mucibince Özel Grup tarafından yapılacak teklifler ekseriyetle kabul edilir.

Madde — 13.

a) Şirket idarecilerinden veya hisse senedi sahiplerinden her biri aşağıdaki hususlarda çıkacak zorlukları Özel Grupa sunabilir.

(i) Üye memleketlerden gelen yakıtların kimyevi ayırması veya elde edilen maddelerin dağıtımını mevzuunda çıkacak güçlükler.

(ii) Araştırmanın gelişmesi sahasında Şirket kaynaklarından istifade mevzuunda çıkacak güçlükler.

(iii) Araştırmalardan elde edilecek neticelerin dağıtımını mevzuunda çıkacak güçlükler.

b) Bu konuda kendisine sunulan bir mesele üzerine Özel Grup, üyelerinden dörtte üçünün ekseriyeti ile, Şirket tarafından tatbiki mecburi olan bir karar alacaktır.

Madde — 14.

a) Statüsünün aşağıdaki hükümleri ile ilgili değişiklikler Özel Grubun tasvibine bağlı olacaktır.

— Şirketin merkezi (Madde 2)

— Şirketin gayesi (Madde 3)

— Yeni bir hisse senedi sahibinin kabulü şartları (Madde 8)

— Genel Kurul kararlarının kabulü (Madde 15)

— İdare Meclisinin kuruluşu (Madde 18)

— İdare Meclisi kararlarının kabulü (Madde 23)

— Malûmat ve ihtiralar (Madde 26)

— Kuruluşa kadar geçecek zaman (Madde 27)

b) Şirketin aşağıdaki hususlarla ilgili kararları Özel Grubun tasvibine sunulacaktır :

(i) Şirketin temdidî müddeti.

(ii) Üye olmayan memleketlerden gelen yakıtların kimyevi ayırması ile ilgili akitlerin yapılması ve bu memleketlere özel bölünebilir maddeler verilmesi.

(iii) Şirket tarafından inşa edilecek yeni fabrikalar ve bunların yerlerinin tesbiti ve mevcut bir fabrikanın daha büyük bir fabrika haline getirilmek üzere genişletilmesi.

c) Hisse senetlerinin veya hisse senedi satınalma hakkının, satıcının tâbiyetinde olmayan bir şahsa devrinde, keyfiyet Özel Grubun tasvibine sunulacaktır. Bununla beraber Özel Grup, işbu Sözleşmenin 18 nci maddesinin (a) fıkrası mucibince, ihbarda bulunmak kararını açıklayan bir Hükümet veya bu Hükümet tebaası hisse senedi sahipleri tarafından hisse senetlerinin işbu Sözleşmeye taraf hükümetlere veya Hükümet tebaasına satılmasına mâni olamazlar.

d) İşbu madde mucibince Özel Grup tarafından ittihaz olunacak kararlar üyelerin ittifakı ile alınır.

Madde — 15.

a) Aşağıdaki hususlar da Özel Grubun tasvibine sunulacaktır.

(i) Sözleşmenin 14 nci maddesinde derpiş olunan hükümleri haricinde kalanlarda yapılacak değişiklikler.

(ii) Hisse senedi sahipleri arasında sermayenin dağıtım şeklini değiştirecek bütün sermaye artırma veya eksiltmeleri

b) Özel Grup tarafından işbu madde hükümlerine göre alınacak kararlar üyelerin dörtte üç ekseriyeti ile istihsal olunur.

Madde — 16.

İşbu Sözleşmenin tatbikatı veya tefsiri ile ilgili olarak, Sözleşmeye Taraf Hükümetler arasında çıkacak her türlü uyuşmazlık, Özel Grup tarafından incelenecek ve uyuşma yolu ile halledilemediği

takdirde, ilgili Hükümetlerin muvafakati ile, 20 Aralık 1957 tarihli Atom Enerjisi sahasında emniyet kontrolü Sözleşmesi ile ihdas olunan Mahkemeye sunulacaktır.

Madde — 17.

- a) İşbu Sözleşme 15 sene yürürlükte kalacaktır. Bu müddet bitiminde Şirket faaliyetine devam ettiği takdirde Sözleşme kendiliğinden 5 sene uzatılacaktır.
- b) Bununla beraber işbu Sözleşme 7 nci maddesinin ve 8 nci maddenin (a) ve (b) fıkraları hükümleri tamamının veya bir kısmının ilk 5 senelik müddetten fazla uzatılmaları, bu uzatma müddetini tesbit edecek olan Özel Grupun ittifakla vereceği bir uzatma kararı ile mümkün olabilecektir.
- c) İşbu Sözleşme, Şirket hesapları tasfiyesi müddetinin bitiminde yürürlükten kalkacaktır.

Madde — 18.

- a) İşbu Sözleşmeye Taraf olup da Şirketin hiçbir hisse senedine sahibolmayan veya sahibolmaktan çıkan veya her hangi bir vatandaşı Şirketin hisse senedine sahibolmayan veya sahibolmaktan çıkan Hükümet, 15 senelik müddetin sonunda, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterine üç ay önceden yapacağı bir ihbarla Sözleşmenin kendisi bakımından tatbikine son verebilecektir.
- b) Bununla beraber Şirket merkezinin veya Şirketin bir tesisinin bulunduğu memleketin böyle bir ihbarda bulunması halinde, Sözleşme, o memleket bakımından, Şirket merkezinin veya o tesisin diğer bir memlekete nakledilmesi şartıyla son bulabilir.

Madde — 19.

- a) Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı üyesi veya ortak üyesi olup da işbu Sözleşmeyi imza etmemiş bulunan her Hükümet, Atom Enerjisi sahasında emniyet kontrolü ihdasına dair 20 Aralık 1957 tarihli Sözleşmeye Taraf olmak şartıyla, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterine yapacağı bir işarla işbu Sözleşmeye katılabilir.
- b) İşbu Sözleşmeyi imza etmemiş bulunan her Hükümet, Atom Enerjisi sahasında emniyet kontrolü ihdasına dair 20 Aralık 1957 tarihli Sözleşmeye Taraf olmak ve Özel Grup âzalarının ittifakla tasvibi şartıyla Teşkilât Genel Sekreterine bu yolda yapacağı bir işarla Sözleşmeye katılabilir. Katılma işbu tasvip kararının alınması tarihinden itibaren hüküm kazanır.

Madde — 20.

- a) İşbu Sözleşme tasdik olunacaktır. Tasdiknameler Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterliği nezdine tevdi olunacaktır.
- b) İşbu Sözleşme Şirket merkezinin bulunduğu Hükümet tarafından tasdik edildiği ve tasdiknamelerini tevdi etmiş bulunan hükümetler veya tebaalarına Statünün 4 ncü maddesi mucibince tahsis olunan sermaye paylarının yekûnu Şirket sermayesinin % 80 ine takabül ettiği zaman yürürlüğe girecektir.
- c) İşbu Sözleşmeyi daha sonra tasdik edecek olan her mümzi için, Sözleşme, tasdiknamenin tevdi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Madde — 21.

Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreteri işbu Sözleşmeye taraf hükümetleri ve Şirketi tasdiknamelerin tevdiinden, Sözleşmeye katılma mevzuunda yapılan işarlardan ve çekilme ihbarlarından haberdar edecektir. Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarih de aynı şekilde tebliğ olunacaktır.

Usulüne uygun salâhiyeti haiz aşağıda imzaları bulunan murahhaslar işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Paris'te 20 Aralık 1957 tarihinde Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca ve Felemenkçe, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi olunmak ve bu makameca bütün müm-zilere ashna uygun ve tasdik edilmiş kopyaları dağıtılmak üzere tek nüsha halinde hazırlanmıştır.

RADYOAKTİF YAKITLAR KİMYEVİ AYIRMA AVRUPA ŞİRKETİ STATÜSÜ EUROCHEMIC

Kısım — I.

Unvan, gaye, merkez, müddet ve sermaye

Madde — 1.

Hisse senetli bir Şirket şekli ve «Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi (EUROCHEMIC)» unvanı altında bir müşterek teşebbüs kurulmuştur. Bu Şirket kendi kuruluşuna ait Sözleşme (Bundan böyle «Sözleşme» diye anılacak) mevcut Statüler ve icabında bunların yerine kaimolmak üzere Şirket merkezinin bulunduğu Devlet kanunları hükümlerine tâbidir.

Madde — 2.

Şirketin merkezi Mol'dedir. (Belçika)
Şirket 15 senelik bir müddet için kurulmuştur.

Madde — 3.

Şirket 1961 yılından evvel radyoaktif yakıtların kimyevi ayırmasını yapacak bir fabrika ve bir lâboratuvar inşa edecek ve işletecektir; bu suretle Şirket, bu sahada mütehassıs eleman yetiştirilmesini ve teknik terakki kaydedilmesini mümkün kılacaktır.

Şirket, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı âzası memleketlerin reaktörlerinde kullanacakları yakıtları en ucuz şartlarla kimyevi ayırmaya ve tutabilmeleri için araştırma ve sanayi sahalarında gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı âzası memleketlerin kimyevi ayırma maksadiyle bu müşterek teşebbüse göndermek isteyecekleri radyoaktif yakıtlar miktarının mevcut fabrikanın kapasitesini aşacağı anlaşıldığından, Şirket bu ihtiyacı karşılayabilecek bütün tedbirleri itihaz etmelidir.

Madde — 4.

Şirketin sermayesi Avrupa Tediye Birliği parası birimi olarak 20 milyondur. Bu sermaye her biri 50 bin para birimine tekabül etmek üzere 400 hisseye ayrılmıştır. Tamamı satılmış olan hisse senetlerinin sureti taksimi aşağıdadır:

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti :	68 hisse	3 400 000
Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti :	20 hisse	1 000 000
Belçika Krallık Hükümeti :	44 hisse	2 200 000
Danimarka Krallık Hükümeti :	22 hisse	1 100 000
Paris'te Atom Enerjisi Komisyonu ;	68 hisse	3 400 000
Roma'da Nükleer Araştırmalar Millî Komitesi :	44 hisse	2 200 000
Norveç Krallık Hükümeti :	20 hisse	1 000 000
Hollanda Krallık Hükümeti :	30 hisse	1 500 000
Lizbon'da Nükleer Enerji juntası :	6 hisse	300 000
Stocholm'de Aktiebolaget Atomenergy :	32 hisse	1 600 000
İsviçre Konfederasyonu Hükümeti :	30 hisse	1 500 000
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti :	16 hisse	800 000

Madde — 5.

Şirketin kuruluşunda, sermayesinin % 20 si ödenmiş olacaktır. Sermayenin diğer kısımları, 3 nci maddedeki gayeler göz önünde bulundurularak, ihtiyaca ve çalışmaların ilerlemesine göre, **umumi Heyetin** kararıyla ödenir.

Sözleşmenin müzailerinden biri, Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takibedecek altı ay zarfında tasdik muamelelerini ikmal edemezse sermayesinin bütünüün karşılanmasını mümkün kılacak tebliğlerin ittihazı maksadıyla, Umumi Heyet toplantıya çağılır.

Madde — 6.

Hisse senetleri isme muharrerdir. Hisse senetleri ancak Umumi Heyetin muvafakati ile devredilebilirler. Bununla beraber hisse senedinin devredildiği şahıs aynı milliyetten ise ve ilgili Hükümetin muvafakati alınmış ise Umumi Heyet devir işine muhalefet edemez.

Sözleşmenin 18 (a) maddesine istinaden âza bir Hükümet Şirketten çekilme niyetini beyan etmişse, Umumi Heyet, bu Hükümet veya onun vatandaşlarına ait hisse senetlerinin Anlaşmaya taraf hükümetlerden birine veya vatandaşlarına devrine muhalefet edemez.

Şirket, hisse senedi sahiplerinin isim ve adreslerinin yazıldığı bir kayıt defteri tutar. Şirket hissedar olarak yalnız bu defterde kayıtlı kimseleri tanır.

Madde — 7.

Şirketin sermayesi Umumi Heyetin reyi ile mevcuda ilâve edilmiş eşya veya para karşılığı çıkarılacak yeni hisse senetleri ile artırılabilir. 8 nci madde ahkâmı baki kalmak şartıyla, her hissedar, sermayenin artırılması anında, elindeki hisse senetleri sayısı ile mütenasip bir miktarda yeni hisse senetleri almayı talebedebilir. Bir hissedar bu hakkını kullanmadığı takdirde, Umumi Heyetin muvafakati ile bu hakkını diğer bir hissedara devredebilir. Umumi Heyet 6 nci maddenin 2 nci pragrafının 2 nci cümlesindeki hallerde bu devir işine muhalefet edemez.

Umumi Heyet, yeni hisse senetleri çıkarılmasının şartlarını ve bu hisse senetleri karşılıklarının ödenmesine dair ahkâmı vaz'eder.

Madde — 8.

Sözleşmeye taraf her Hükümet veya bu hükümetlerin vatandaşları, hisse senetlerinin devri veya sermayesinin artırılması halinde yeni hisse senetleri için yazılmak suretiyle bu Şirketin ortağı olabilirler. Sermayenin artırılması halinde yeni hisse senetlerinin bütünü veya bir kısmı, Umumi Heyetin kararı ile, yeni hissedara tahsis edilirler.

Kısım - II.

Umumi Heyet

Madde — 9.

Şirketin organları Umumi Heyet ve İdare Meclisidir. Bunlar vazifelerini Sözleşme ile kurulan Özel Grupa tanınan salâhiyetlere hâlel gelmeyecek şekilde ifa ederler.

Madde — 10.

Umumi Heyet, Şirketin bütün hissedarlarından teşekkül eder. Avrupa Atom Enerjisi Ajansının bir temsilcisi ile Avrupa Atom Enerjisi Birliğinin (EURATOM) bir temsilcisi Umumi Heyete müsavir olarak iştirak ederler.

Umumi Heyet Şirketin en yüksek organıdır ve aşağıdaki salâhiyetlere malikdir :

1. İdare Meclisi âza ve yedeklerini tâyin ve bunlara ödenecek ücretleri tesbit eder.
2. Murakıpları tâyin eder.
3. İşbu Statüyü tadil eder.
4. Sermayenin yeni kısımlarının odenmesini kararlaştırır.
5. Sermayenin artırılması veya indirilmesini kararlaştırır.
6. Hisse senetleri ve hisse senetlerine yazılmak hakkının devrine ait kararlar alır.
7. Şirketin devam müddetinin uzatılmasını kararlaştırır.
8. Şirketin dağılmasına karar verir.
9. Şirketin tasfiye memurlarını tâyin eder.
10. 21 nci maddede sözü edilen İdare Talimatnamesini tasvibeder.
11. Murakıpların raporundan bilgi edinir. İdare raporunu, bilânçoyu ve kâr ve zarar hesaplarını tetkik eder. Net kârın sureti istimalini tâyin eder ve İdare Meclisini ibra eder.
12. Hissedar Hükümetlere gönderilecek senelik raporları tasvibeder.
13. Muayyen bir zaman zarfında edinilebilecek borçların âzami miktarını tâyin eder.
14. Kanunen veya İdare Meclisi tarafından kendisine havale edilen diğer bütün işler hakkında karar alır.

Madde — 11.

Umumi Heyet ilk toplantısını alâkalı Statünün yürürlüğe girmesini takibeden ay zarfında Avrupa İktisadî İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreteri tarafından vâkı olacak davet üzerine yapar.

Âdi Umumi Heyet toplantısı, her sene hesap yılının kapanmasını takibeden altı ay zarfında, İdare Meclisinin daveti üzerine yapılır.

Madde — 12.

Fevkalâde Umumi Heyet toplantıları aşağıdaki hallerde yapılır

1. Umumi Heyet veya İdare Meclisi kararı üzerine,
2. Sözleşmenin 11 nci maddesinde sözü geçen Özal Grupun talebi üzerine;
3. Murakıplar Heyetinin talebi üzerine;
4. Hisse senetlerinin en az onda birine malik hissedar veya hissedarlar grupunun talebi üzerine. Bu talebin yazılı olması ve toplantı sebebini göstermesi lâzımdır

Fevkalâde Umumi Heyetin toplantıya çağırılması ve toplantının idaresi, âdi Umumi Heyet toplantısında tatbik edilen şekil ve usule tâbidir.

Madde — 13.

Hissedarlar Umumi Heyet toplantısına, toplantıdan en az 15 gün evvel gönderilecek taahhüt-lü mektuplarla davet olunurlar.

Davet mektubu gündemi ihtiva etmelidir. Eğer gündem mevcut statülerin tadilini intac edecek bir madde ihtiva ediyorsa (10 ncu maddenin 3, 5, 7 ve 8 nci numaraları) teklif edilecek tadilin ana hatlarının bildirilmesi icabeder.

Umumi Heyetin fevkalâde toplantıya çağırılması hakkında yapılacak teklif haric olmak üzere, gündemde olmayan hiçbir madde hakkında karar alınmaz.

İdare Meclisinin aksine bir kararı olmadıkça Umumi Heyet toplantıları Şirketin merkezinde yapılır.

Madde — 14.

Hissedarlar Umumi Heyet toplantılarında maliki oldukları hisse senetlerinin itibari kıymetlerine göre rey haklarını kullanırlar. Her hisse senedi bir reye hak verir.

Madde — 15.

Umumi Heyet toplandığında hisse senetlerinin ekseriyeti temsil ediliyorsa nisap olduğundan müzakerelere başlanır. İlk toplantıda nisabolmadığı takdirde, iki haftalık bir ihbar müddetinden sonra ikinci bir toplantı yapılır ve bu toplantıda nisabolsun veya olmasın toplantı ağıdır.

Umumi Heyet temsil edilen hisse senetlerinin ekseriyeti ile kararlar alır.

10 ncu maddenin 3 ten 8 e kadar ve 13 ncu numaralarında sayılan hallerde kararlar ana sermayenin üçte iki ekseriyeti ile alınır.

Hissedarlardan biri gizli rey talebinde bulunmadığı takdirde, reyler el kaldırılmak suretiyle verilir.

Madde — 16.

İdare Meclisi Reisi, bir mâniî olduğu takdirde ikinci reislerden biri, onlar da olmadığı takdirde İdare Meclisinin seçeceği bir âza Umumi Heyet toplantısına başkanlık eder.

Umumi Heyet, el kaldırmak suretiyle rey saymağa memur iki şahıs intihabeder. Umumi Heyet aynı şekilde bir de sekreter tâyin eder ki bu sonuncusunun bir hissedar olması şart değildir.

Madde — 17.

Umumi Heyetin müzakere ve kararları zapta geçirilir.

Zabıt Umumi Heyet Başkanı, rey sayıcıları ve Sekreter tarafından imzalanır.

Âza memleketlere gönderilecek nüshalar veya hulfâsalar İdare Meclisi Reisi veya reisvekillerinden biri tarafından imzalanır.

Kısım - III.*İdare Meclisi*

Madde — 18.

İdare Meclisi Şirketin işlerini idare etmekle görevlidir.

İdare Meclisi 15 idareciden terekübeder. İdareciler ve yedekleri, milliyet farkı gözetilmeksizin, Umumi Heyet tarafından tâyin olunurlar. Avrupa Atom Enerjisi Ajansı ile Avrupa Atom Enerjisi Birliğinin (EURATOM) birer temsilcisi İdare Meclisi toplantılarına müşavir sıfatıyla iştirak ederler.

Hisse senetlerinin en az % 5 ine malik her hissedar veya hissedarlar grupunun İdare Meclisinde bir yer talebetmeğe hakkı vardır. Ve bu maksatla Umumi Heyete bir idareci ve bir yedek teklif eder.

İdareciler ve yedekleri 3 senelik bir devre için tâyin olunurlar. Yeniden seçilmeleri mümkündür. Üç senelik bir devreden sonra, İdare Meclisi âzalarının üçte biri her sene yenilenir. Bu maksatla üçüncü faaliyet yılının kapanışını takibeden Umumi Heyet toplantısında kur'a ile dördüncü ve beşinci faaliyet yılları sonunda değişecek İdare Meclisi âzaları tesbit edilir.

Bütün idareciler birbirine müsavi birer reyleri vardır.

Madde — 19.

İdareciler ve yedeklerinin seçimi âdi Umumi Heyet toplantısında yapılır. Bir hissedar tarafından açık bir yer için hemen seçim yapılması talebedilmedikçe, lüzumu halinde yapılacak ilâve seçimler de keza âdi Umumi Heyet tarafından yapılır. Bir hissedar tarafından açık bir yer için hemen seçim yapılması talebedildiği takdirde İdare Meclisi bu maksatla Umumi Heyeti fevkalâde toplantıya çağırır.

Madde — 20.

İdare Meclisi Reisi ve reisvekilleri her sene İdare Meclisi tarafından seçilirler. Yeniden seçilmeleri mümkündür. İdare Meclisi bir sekreter tâyin eder. Sekreterin İdare Meclisi âzası olması şart değildir. Reisin bir mâniî halinde reisvekillерinden biri, bu da olmadığı takdirde toplantıda bulunan en yaşlı âza başkanlık vazifesini ifa eder.

Madde — 21.

İdare Meclisi, Şirketin diğer bir organına verilmemiş bütün işleri müzakere eder ve karara bağlar.

İdare Meclisi, Şirket idaresinin bir kısmını veya tamamını bir veya birkaç âzaya veya İdare Meclisi âzası olmayan üçüncü şahıslara devredebilir. İdare Meclisi kendisinin tâyin edeceği temsilcilerin ve İdare makamının vazife ve salâhiyetlerini gösterir bir talimatname tanzim eder.

Umumi Heyet tarafından tasvibedilmesi icabeden bu talimatnamede İdare Meclisi aşağıdaki hususlarda karar salâhiyetini muhafaza eder :

1. İdare makamının teşekkülü, buraya yapılacak tâyinlerin şartlarının tesbiti, tâyin olunacak kimselerin işlerine son verilmesi ve istifalarının kabulü.

2. Şirket adına imza salâhiyetini haiz İdare Meclisi âzalarının tâyini; İdare Meclisi âzası olmayan üçüncü şahıslara imza yetkisinin tanınması (Müdürler, tam salâhiyetliler).

3. Şirket Umum Müdürünün tâyini.

4. Umumi Heyet tarafından tâyin edilmiş nispetler dâhilinde, her şekil altında istikrazlar yapmak.

5. Radyoaktif yakıtların kimyevi ayırmasına ve elde edilmiş özel bölünebilir maddelerin tahsisine, mütaallik mukavelelerin tanzimi.

6. İhtira beratlarına, muvakkat himaye haklarına ve Şirketin malik olduğu kıymetli modellere ait mukavelelerin tanzimi.

7. Emniyet Kontrolü tedbirlerinin tatbiki ve Avrupa Atom Enerjisi Ajansı ile yapılacak anlaşmalar.

8. Şirket tarafından yeni bir fabrikanın kurulması ve bu fabrika yerinin tâyini veya mevcut bir fabrikanın tevsii suretiyle büyük çapta yeni bir fabrikanın meydana getirilmesi.

9. İdare raporunun tanzimi, âza memleketlere gönderilecek senelik raporun, bilânçonun ve Umumi Heyete sunulacak tekliflerin hazırlanması. Hesaplar Şirketle alâkası olmayan eksperlere tetkik ettirilecektir.

Madde — 22.

İdare Meclisi işler icabettirdikçe ve her halükârda üç ayda bir reis veya reisvekillерinden birinin daveti ile toplanır. Davetiyeler gündemle beraber taahhütlü olarak toplantıdan en az 8 gün önce âzalara gönderilir. İdare Meclisi Reisi âzalardan birinin görüşülmesini arzu ettiği meseleyi açıkça zikretmek suretiyle, yazılı olarak yapacağı talep üzerine İdare Meclisini toplantıya çağırır. Böyle bir vaziyette talep mektubunun alındığından en geç iki hafta sonra toplantı yapılmalıdır.

Davetiye toplantı mahallini tasrih eder.

Toplantıda bulunmayan bir âza ve yedeği reyini yazılı olarak bildirebilir veya rey hakkını bir diğer âza veya yedeğine devredebilir. Her âza ve yedeği ancak, toplantıda bulunamayan diğer bir tek âzayı temsil edebilirler.

Acele hallerde kararlar mektup veya telgrafla alınabilir. Âzalardan birinin bu usule itirazı halinde toplantı yapılır.

Madde — 23.

İdare Meclisi usulü dâhilinde toplanmadığı veya toplantıda âzalar veya yedekleri veya onların temsil ettikleri reyler itibariyle ekseriyet bulunmadığı takdirde yapılan görüşmeler ve alınan kararlar muteber değildir.

İdare Meclisi kararları, mevcut veya vekâletle veya vekille temsil edilen âzaların çoğunluğu ile alınır. Eşitlik halinde o celse başkanının oyu muteberdir. İstisna olarak, 21 nci maddenin 3 - 8 fıkraları üzerine alınacak kararlarda 2/3 ekseriyet kâfidir.

Madde — 24.

İdare Meclisinin müzakere ve kararları bir zabıtla tesbit edilir.

Zabıt celse başkanı ve Sekreter tarafından imza edilir.

İrsalât ve hulâsalar Başkan veya başkan muavinlerinden biri tarafından imza edilir.

Madde — 25.

İdarecilerin ücretleri Genel Kurul tarafından tesbit edilir.

Kısım - IV.*Malûmat ve ihtira beratları*

Madde — 26.

a) Hissedarlar, Şirkete verilen ve serbestçe kullanılamıyan malûmat müstesna, ilmî araştırma neticelerinden ve Şirketin faaliyeti ile ilgili bilgilerden haberdar edileceklerdir. Bununla beraber, bu mecburiyet, Şirketi, ihtiraların himayesini teminen gerekli tedbirleri almaktan menetmez.

b) (a) fıkrasında derpiş olunan malûmat ve ilmî araştırma neticeleri hissedarlara raporlar halinde bildirilir. Ayrıca hissedarlar Şirket tesislerine, ücretleri kendilerine aidolmak şartıyla stajyerler gönderebilirler. Stajyerlerin idaresi ile ilgili esaslar İdare Meclisi tarafından tesbit edilir. Her hissedarın gönderebileceği âzami stajyer adedi, o hissedarın Şirket sermayesine olan iştirakine göre tesbit edilir.

c) Hissedarlar, Şirketin mülkiyetinde olan ihtira beratlarına muvakkat himayeyi haiz unvanlara ve modellere aidolmak üzere, tahdidî olmıyan lisanslara malik olma hakkına sahiptirler. Hissedarlar aynı şekilde, Şirketin, tâli lisans verebilme hakkına da sahipolmak şartıyla istifade ettiği lisanslardan, tâli lisanslar alma şartıyla faydalanabileceklerdir. Bu lisans ve tâli lisanslardan istifade şartı, ilgili hissedarlar arasında tefrik yapmıyacak şekilde tesbit edilecektir.

d) Şirketten malûmat elde eden hissedarların bu bilgiyi veya Şirketten lisans alan hissedarların bu lisansla ilgili tâli lisansları üçüncü şahıslara devretmesi İdare Meclisinin tasvibine sunulacaktır. Bununla beraber İdare Meclisi yukarıda mezkûr malûmat veya tâli lisansların bir Hükümet veya bir âmme müessesesi tarafından kendi memleketinde mevzuubahis malûmatı veya ihtirayı işletecek bir müteşebbise verilmesine muhalefet edemez.

e) Şirketin işçi ve stajyerleri, Şirketin çalışması hakkında elde edecekleri malûmatı, Şirketin müsaadesi olmadan âhara veremezler.

Kısım - V.*Hesaplar - tasfiye*

Madde — 27.

Şirket, akitlerinden mütevellit hak ve vecibeleri yüklenecek ve gayesinin tahakkuku için, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı tarafından yapılan hususi masrafları ödiyecektir.

Madde — 28.

Şirket hesapları, Umumi Heyet tarafından üç senelik bir müddet için seçilen 3 tahkik komiserinden müteşekkil bir heyet tarafından tetkik edilecektir. Bu komiserler yeniden seçilebilirler. Şirket sermayesinin % 20 sine sahibolan her hissedar veya hissedarlar grubu yeni tahkik memuru tâyinini talebedebilirler.

Tahkik Komiserleri, bilhassa blânço, kâr ve zarar hesaplarının muhasebe defterine uygun olup olmadığını ve bunların doğru olarak tutulup tutulmadıklarını ve Şirketin servet durumunun ve malî idaresi ile ilgili neticelerin, 1 ne madde mucibince bunları tanzim eden esaslara uyup uymadığını tahkik edeceklerdir.

Tahkik komiserleri vazifelerini yerine getirmek için muhasebe defterlerini ve bütün evrakı müsbîteyi incelemek hakkına sahiptirler. Bilânço ve kâr ve zarar hesapları Umumi Heyet toplantısından en az 30 gün evvel kendilerine verilmelidir.

Hesapları müzakere etmek üzere davet edilen Umumi Heyete kendi teklifleri ile beraber bir rapor verirler.

Madde — 29.

Şirket hesapları ve blânçosu her takvim yılı sonunda kapatılır.

Blânço, normal bir ticari idarenin tanıdığı prensiplere uygun olarak tutulur.

Madde — 30.

Amortismanların çıkartılmasından sonra gözüken kâr üzerinden, evvelâ % 5 lik bir pay ihtiyat fonuna ayrılır. Bu ayırma Şirket sermayesinin beşte birine bâliğ oluncaya kadar devam eder. İhtiyat fonu sadece zararların kapatılmasına tahsis edilir.

Madde — 31.

Şirketin infisahı halinde Şirketin tasfiyesine başlanır. O andan itibaren Şirket tasfiye haline girmiş addolunur.

Bu tasfiye, Umumi Heyet tarafından tâyin edilen kimseler tarafından icra edilir. Şirketin sermayesinin % 20 sini elinde tutan her hissedar veya hissedarlar grubu bir tasfiye memurunun tâyinini isteyebilir. Tasfiye memurları Şirketin aktifini tahakkuk ettirmek için en geniş salâhiyetlere sahiptirler.

Pasif hesabın itfasından ve hisselerin ödenmesinden sonra, tevzi edilebilecek meblâğ ellerinde tuttukları hisselerin itibari kıymetine mütenasibolarak hissedarlara tevzi edilir.

Madde — 32.

Tasfiye sırasında, Şirket merkezinin bulunduğu memleket Hükümeti ile üzerinde Şirket tesislerinin bulunduğu memleketler Hükümetleriyle, tesislerin tamamının veya bir kısmının ilerde yeniden faaliyete geçirilmesi ve stoklar ve radyoaktif artıkların kontrolü mevzularında anlaşma yapılacaktır.

Kısım - VI.

Nihai hükümler

Madde — 33.

Hissedarlarla muhaberat taahhütlü mektupla yapılır.

Resmî neşriyat «Moniteur Belge» vasıtasıyla yapılır.

Diğer bütün neşriyat için İdare Meclisi bunların ne şekilde yapılacaklarını ve icabı halde hangi gazetelerde neşredileceklerini tâyin eder.

Madde — 34.

İşbu Statu üzerinde yapılacak her türlü değişiklik Şirket merkezinin bulunduğu Devlet Hükümetine bildirilir.

Madde — 35.

İşbu Statu Sözleşme ile aynı zamanda meriyete girecektir.

Paris'te 20 Aralık 1957 tarihinde Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca ve Felemenkçe, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi olunmak ve bu makameca bütün Münzilere aslına uygun ve tasdik edilmiş kopyaları dağıtılmak üzere tek nüsha halinde hazırlanmıştır.

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	26 . V . 1959 ve 1/242
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	29 . V . 1959 ve 4/225
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 5 3 9 21,188,258:259,261,262,271,337:341

[İnikat: 69,72 — 244 sıra sayılı matbua 69 ncu İnikat Zabıt Ceridesine bağlıdır.]